4

Rozbicie dzielnicowe za Bolesława Krzywoustego
Feudal Fragmentation by Bolesław III Wrymouth

1138
n.e. / AD

Jan Matejko, *Bolesław Krzywousty* / Jan Matejko, *Bolesław Wrymouth*

Bolesław Krzywousty
1086-1138

Pierwszy okres rządów Bolesława Krzywoustego to okres bezwzględnej walki o władzę. Konkurentem Bolesława o przywództwo był jego brat Zbigniew, także syn Władysława Hermana pochodzący jednak z nieprawego łoża, przeznaczony początkowo do stanu duchownego, który odrzucił tę drogę i dążył do władzy nie wahając wezwać na pomoc wojska niemieckie. Krzywousty surowo ukarał brata, oślepiając go, w wyniku czego Zbigniew zmarł.

Bolesław Krzywousty
1086-1138

Boleslaw the Wrymounth began to rule in the last decade 11th century. His older half- brother Zbigniew was considered as illegitimate and he was destined to the Church. However, Zbigniew started the civil war against Boleslaw. In result Zbigniew was blinded and then he died.

Tu Video (PL):

youtube.com/watch?v=yeTOpUqR-uk

Chronica Polonorum by Gallus Anonimus

Gallus is generally regarded as the first historian, who described history of Poland. He came from the southern France and wrote "Deed of the Princess of the Poland" in medieval Latin. According to Gallus Anonymus, Boleslaw Wrymounth who killed his half-brother Zbigniew made a penance pilgrimage to Hungary to the Abbeys of St. Giles in Somogyvar.

Kronika Polska Galla Anonima

Dzieje pierwszych Piastów zostały spisane po łacinie przez pochodzącego z południowej Francji mnicha zwanego Gallem Anonimem. „Kronika Polska" jest świadectwem uniwersalizmu średniowiecznej Europy. Gall Anonim piszący w czasach Bolesława Krzywoustego opisał między innymi jego pielgrzymkę pokutną do klasztoru św. Idziego na Węgrzech, którą Bolesław Krzywousty odbył po zabiciu swego brata Zbigniewa.

Tu zamówisz faksymile:

www.orbispictus.pl/pl/32,gall-anonim

Testament Bolesława Krzywoustego

W 1138 roku Bolesław Krzywousty wydał testament regulujący następstwo tronu polskiego po jego śmierci. Nauczony własnym tragicznym doświadczeniem, Krzywousty chciał uniknąć bratobójczych walk między jego synami. Spory o tron były bardzo prawdopodobne, gdyż Krzywousty posiadał potomstwo z dwóch kolejnych żon. Matką Władysława była księżniczka ruska Zbysława Świętopełkówna, a matką kolejnych czterech synów niemiecka księżniczka Salomea z Bergu. Najstarszy z Piastów, Władysław znany Wygnańcem, otrzymał dzielnicę senioralną, czyli ziemię krakowską, część Wielkopolski z Gnieznem, Pomorze i Śląsk. Bolesław Kędzierzawy objął Mazowsze i Kujawy. Mieszko III Stary Wielkopolskę z Poznaniem, zaś Henryk Ziemię Sandomierską. Najmłodszy z braci Kazimierz nie dostał już własnej dzielnicy. Testament Krzywoustego niestety nie powstrzymał bratobójczych walk o władzę i rozbił na ponad 200 lat Królestwo Polskie na małe księstewka.

Moneta z czasów Bolesława Krzywoustego
Brakteat, przedstawiający protekcję św. Wojciecha nad Bolesławem Krzywoustym.

Bolesław III Wrymouth's coin
Bracteate, which pictures saint Adalbert protects Bolesław III Wrymouth.

Bolesław III Wrymouth's Testament
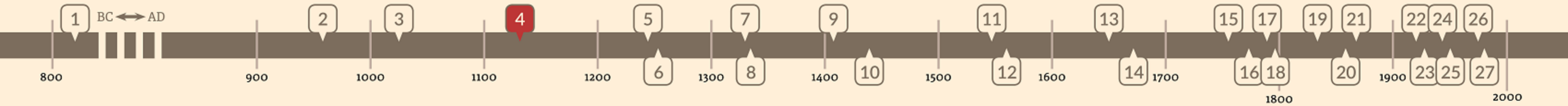
The last will and testament of Piast Duke Boleslaw the Wrymouth established the rules of succession, in his effort to avoid infighting among the five sons. He had one from the marriage to Kievan princess Zbyslava, and after her death, four more with a German noblewoman Solomea Berg. Having engaged in a tragic civil war with his own brother Zbigniew, the Duke wanted to spare his sons from a similar faith, by dividing the country into principalities. The senior province which encompassed the Duchy of Krakow, the eastern part of Greater Poland, Pomerania and Silesia was willed to the oldest son, Duke Wladyslaw the Exiled. The Mazovian province went to Boleslaw the Curly and a section of the Greater Poland to Mieszko III the Old. Duke Henry of Sandomierz had the Sandomierz province. The youngest brother – Kazimierz – did not inherit territory. Alas, Boleslaw's wishes did not prevent the feared infighting that ultimately resulted in splintering of the country into fiefdoms for next 200 years.